

پاسخ مسئول

پساب‌های خانگی همچنان در معابر منطقه رهامی شوند

خطر جاری

یکی از معضلات پایداری که گریبان گیر نقاط حاشیه‌ای شهرهاست مسئله هدایت پساب خانه‌ها و مغازه‌ها به درون جوی آب معابر است. رهاسازی این پساب‌ها افزون بر اینکه افزایش آلودگی زیست محیطی، گرفتگی کانال‌های آب هنگام بارندگی، فراهم‌سازی شرایط برای رشد جانوران موذی چون موش و سوسک را به همراه دارد، سبب بروز بیماری‌های متعددی نیز برای ساکنان این مناطق می‌شود و علاوه بر آن سیمای شهر و محله را هم مخدوش می‌کند. از همه مهمتر اینکه چون آب مشهد بیشتر از منابع زیرزمینی تامین می‌شود، در بلندمدت خطر آلودگی منابع زیرزمینی نیز با نفوذ پساب‌ها وجود دارد.

در منطقه ۳ اغلب محلات همچون بهمن، خواجه ربیع، دروی، سیس آباد، طبرسی و... از این معضل بهداشتی رنج می‌برند. وضعیت نامناسب برخی کوچه‌های این محلات چندی پیش سوژه شهرآر امحله شد و در گزارشی به آن پرداختیم. از آنجا که شهرداری منطقه ۳ متولی مدیریت این محدوده شهری است به سراغ علی کهن، مدیر روابط عمومی این نهاد رفتم تا از اقدامات شهرداری منطقه برای رفع این معضل مطلع شویم.

کهن وجود مناطق حاشیه‌ای و همچنین محدوده‌های منفصل شهری را یکی از دلایل پدید آمدن این مشکل می‌داند و می‌گوید: شهرداری منطقه ۳ بر پایه ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی و بر اساس اختیاری که از سوی اداره بهداشت دارد، برای کسانی که فاضلاب‌شان را بی‌رویه به خیابان‌رها می‌کنند، اخطار به صادر می‌کند.

او اضافه می‌کند: در برخی مواقع حتی این افراد به مراجع قضایی معرفی شده‌اند اما حقیقت این است که با توجه به اجرانشدن طرح آگودر این محلات و همچنین با توجه به بی‌بهره بودن ساختمان‌ها از استحکام مناسب، امکان حفر دیوایسه چاه در هر منزل وجود ندارد.

او به آسیب‌هایی که رهاسازی پساب به زیرساخت‌های شهری می‌زند، اشاره کرده و می‌گوید: شهرداری مجبور است برای جمع‌آوری آب باران در این محلات جوی قاشقی در معابر تعبیه کند اما متأسفانه برخی شهروندان، مجدداً پساب منازل خودشان را در این جوی‌ها می‌ریزند و چون بیشتر این پساب‌ها حاوی مواد شیمیایی است، آسفالت کوچه‌ها و خیابان‌ها را تخریب می‌کند. بعضی از شهروندان حتی آسفالت را می‌شکافند تا لوله گذاری کنند و در نتیجه آسفالتی که قرار است چهار پنج سال عمر مفید داشته باشد در عرض یک یا دو سال از بین می‌رود.

مدیر روابط عمومی شهرداری منطقه تصریح می‌کند: بسیاری از معابری که در کمتر از ۵ سال پیش در محلاتی مثل خواجه ربیع، بهمن یا دروی و بلال آسفالت شده‌اند هم اکنون در شرایط نامناسبی قرار گرفته‌اند و به آسفالت مجدد نیاز دارند که خود این امر خسارات سنگینی به سرمایه‌های شهری می‌زند.

مرکز فرهنگی رسالت تنها مجری این برنامه است به هیچ عنوان مشخص نکرده‌ایم که کجا مکتب‌خانه باشد و کجا نباشد و چه کسی مربی باشد. این خود مردم بودند که پای کار آمدند

مرکز فرهنگی رسالت سنتی کهن را احیا کرده است

مکتب‌خانه‌های قرآنی

کاملان - تا پیش از تأسیس مدارس به سبک و سیاق کنونی، وظیفه تعلیم و تربیت کودکان بر عهده مکتب‌خانه و ملای آن بود و او بود که مقدمات قرآن و سواد را به بچه‌ها آموزش می‌داد. مکتب‌خانه هر جایی می‌توانست باشد. از مسجد و مغازه گرفته تا خانه خود ملا و ملا باجی. شرط ورود و قبول کردن بچه‌ها هم این بود که از عهده طهارت خودشان بر بیایند. یعنی باید حدود ۶-۵ ساله می‌بودند و نهایت تا چهار ده‌پانزده سالگی بیشتر تحصیل نمی‌کردند. علم ملاها و ملا باجی‌ها هم چندان زیاد نبود و بیشتر اوقات چیزهایی به بچه‌ها یاد می‌دادند که در اندازه معلومات خودشان بود نه بیشتر. برنامه درسی این مکتب‌خانه‌ها هم آموختن الفبا، حفظ و قرائت قرآن بود که کودکان با هر زحمتی بود طوطی‌وار آن‌ها را از بر می‌کردند و چند سال پس از خروج از مکتب‌خانه همه آن چیزهایی را که یاد گرفته بودند به راحتی فراموش می‌کردند. همین که مدرسه‌های امروزی کم‌کم تأسیس شدند و در بین مردم جا افتادند، بساط مکتب‌خانه‌ها جمع شد و به تاریخ پیوست. مرکز فرهنگی رسالت این روزها در حال اجرای طرحی با نام مکتب‌خانه‌های قرآنی است که در واقع نسخه بهر روز تر و مردمی‌تر همان مکتب‌خانه‌های سابق است.

آشنایی با قرآن بر شخصیت بزرگسالی کودکان تأثیر دارد

محمدیوسفی، مدیر مرکز فرهنگی رسالت، درباره این طرح می‌گوید: بخشی از شخصیت بچه‌ها در ۴ تا ۷ سالگی شکل می‌گیرد و متأسفانه خانواده‌ها در همین ایام توجه چندان به تربیت درست فرزندان‌شان ندارند. در همین محدوده رسالت تراکم جمعیت این گروه سنی بسیار زیاد است و اگر مشاهده کرده باشید متوجه می‌شوید که بخش زیادی از ساعات روز را در کوچه و خیابان مشغول بازی و سروکله زدن با افراد بزرگ‌تر از سن خودشان هستند که این موضوع آسیب‌زا است. اگر قرار باشد تغییر نگرش و رفتاری در نسل آینده این منطقه شکل بگیرد، باید به صورت مداوم و منظم روی فکر ذهن این بچه‌ها به اشکال مختلف کار کرد. انس دادن و آشنا کردن بچه‌ها با قرآن و داستان‌ها و نکات تربیتی جذابی که در آن وجود دارد، یکی از این کارهاست که ما در مرکز فرهنگی رسالت با کمک خود مردم در حال انجام دادن آن هستیم که تا الان استقبال خوبی از آن به عمل آمده است.

او ادامه می‌دهد: در این طرح بچه‌های ۴ تا ۷ سال هفته‌ای سه روز به مدت دو ساعت در مکتب‌خانه قرآنی که در نزدیکی خانه‌شان قرار گرفته می‌روند و پای درس و داستان‌های قرآنی می‌نشینند.

مردم کار را جلو می‌برند، ما نظارت می‌کنیم

یوسفی در ادامه از مردمی بودن مکتب‌خانه‌های قرآنی صحبت به میان می‌آورد و می‌گوید: مرکز فرهنگی رسالت تنها مجری این برنامه است، به هیچ عنوان مشخص نکرده‌ایم که کجا مکتب‌خانه باشد و کجا نباشد و چه کسی مربی باشد. این خود مردم بودند که پای کار آمدند و طرح را آغاز کردند و خود را دسته‌ای از اهالی که شرایط کار در این حوزه را داشتند اعلام آمادگی کردند که خانه‌شان برای ساعتی در روز و هفته تبدیل به مکتب‌خانه شود و خودشان به عنوان مربی فعالیت کنند. البته این نکته را هم باید بگویم، با توجه به حساسیت‌های موجود و گروه سنی خاص بچه‌هایی که در طرح حضور دارند، کارشناسان ماهفته‌ای یک دوبار فرایند آموزش را زیر نظر می‌گیرند.

هر کسی نمی‌تواند مربی مکتب‌خانه قرآنی باشد

بر خلاف مکتب‌خانه‌های قدیم که معلومات استادانش چندان چنگی به دل نمی‌زد، در طرح مرکز فرهنگی رسالت اصلی‌ترین ملاک برای تأیید شدن یک مربی، سطح بالای دانش قرآنی اوست. مدیر این مرکز فرهنگی حاشیه شهر در این باره می‌گوید: ما برای اینکه بازدهی مکتب‌خانه‌های قرآنی بالا باشد، برای آن دسته از کسانی که متقاضی بودند در این طرح شرکت کنند، سه شرط گذاشتیم. یکی اینکه بین اهالی محدوده مسکونی‌شان سرشناس باشند که خانواده‌ها راحت‌تر بتوانند اعتماد کنند و دوم در زمینه قرآن مدرک و سابقه کاری داشته باشند و چون قرار است با گروه سنی کودک و خردسال، به قول معروف سروکله بزنند، باید توانایی و علاقه به کار در زمینه کودک را داشته باشند. با توجه به استعدادهای قرآنی زیادی که در این منطقه وجود دارد، باره افتادنی یکی دو مکتب‌خانه، حجم مراجعات برای مربی شدن بسیار زیاد بود، اما تعدادی از این بانوان

متقاضی با وجود دانش بالای قرآنی که داشتند، توانایی کار با کودک را نداشتند و برای همین در گزینش ما رد شدند.

خانه به خانه شاگرد می‌گیریم

نکته جالب در مورد جذب و حضور بچه‌ها در مکتب‌خانه قرآنی این است که خود مربی‌ها سراغ خانواده‌ها و دروهم‌سایه می‌روند و از این طرح قرآنی برایشان می‌گویند و آن‌ها را مجاب می‌کنند که فرزندشان چند ساعتی به جای بازی در کوچه پای درس قرآن بنشیند. یوسفی می‌گوید: از آنجا که مربیان ما جزو سرشناس‌های محلی هستند و بیشتر مردم آن‌ها را می‌شناسند، فرایند جذب به خود آن‌ها واگذار شده است که این شیوه با استقبال خوب اهالی هم همراه شده است. مابه مربی‌ها اعلام کرده بودیم، در صورتی مکتب‌خانه قرآنی‌شان راه خواهد افتاد که حداقل ده نفر را بتوانند جذب کنند. این اتفاق برای بسیاری از خانه‌ها به سرعت رخ داد و حتی برخی هایشان به ۱۵ نفر که سقف ماست رسیده‌اند که هم نشان از مقبولیت مربی طرح در آن محدوده دارد و هم اینکه استقبال مردم از برنامه بالا بوده است؛ امری که با توجه به نبود امکانات فرهنگی مناسب در اینجا قابل پیش‌بینی بود.

مربی‌ها هم دوره آموزشی دارند

مدیر مرکز فرهنگی رسالت در پاسخ به سؤال ما در خصوص شیوه تدریس در مکتب‌خانه‌های قرآنی می‌گوید: با توجه به اینکه همه دوستانی که دارند با ما به عنوان مربی در این طرح همکاری می‌کنند، تحصیلات و معلومات یکسانی ندارند و ممکن است به همین واسطه آموزش‌هایی که به بچه‌ها داده می‌شود با هم متفاوت باشد با یکی از ناشران قرآنی شهر مشهد، که تخصص اصلی‌شان کتاب‌های ویژه کودکان در همین زمینه است، شروع به همکاری کردیم و این ناشر کتاب‌های طرح درس قرآنی که بیشتر در مهدهای قرآن مورد استفاده قرار می‌گیرد را در اختیارمان گذاشت تا همه کودکانی که در مکتب‌خانه‌های قرآنی حضور دارند آموزش‌های یکسانی داشته باشند. ضمن اینکه در مرکز فرهنگی برای مربی‌ها هم هر از چندگاهی با حضور استادان بنام دوره‌های آموزشی برایشان برگزار می‌کنیم.

هدف ما فعال شدن ۲۰ خانه قرآنی است

اکنون در محدوده رسالت، از سیس آباد تا شهرک مهرگان، ۱۳ مکتب‌خانه قرآنی ایجاد شده است و برنامه آینده مرکز فرهنگی رسالت، افزایش تعداد این خانه‌هاست. محمدیوسفی اظهار می‌کند: شروع کار مکتب‌خانه‌های قرآنی تنها با سه خانه بود. به محض اینکه آوازه برنامه بین مردم پیچید، آن‌هایی که توانایی داشتند داوطلب شدند و ظرف مدت کوتاهی این تعداد به ۱۳ مکتب‌خانه رسید. هدف گذاری مرکز فرهنگی فعال شدن ۲۰ خانه قرآنی است که تقریباً به آن رسیده‌ایم ولی با توجه به ظرفیت منطقه و استقبالی که مردم از طرح کرده‌اند، به راحتی می‌توان ۵۰ مکتب‌خانه قرآنی راه اندازی کرد. البته با توجه به محدودیت‌هایی که مرکز فرهنگی رسالت دارد، نیاز است که سایر نهاد‌های فرهنگی به ما کمک کنند.